

Sekretaria ndi kultúra rinhi é'eh pa be káne síwur arú kábe í'e mahár nató ndi kínj uts'á ki etshé koronábirus COVID 19 ki kábe ni í'ahn úrir rinhi rakhè'rb pa be sí'ah sích'jhr.

¿MAN'IGO UTS'Á RO' NDI ETSHE KORONÁBIRUS?

Koronábirus nánt'a uts'á ro' ndi ní síku pahá épihr ki mahár káne nási', káne unhí rándon ki í'e kínj uts'á rána ránde úrir ki nimáles ékehr.

Koronábirus ndi úrir ékehr kirí káne két'i súnghormé ro'.

¿KÁBE KÁNE MAHÁR KÁNE RÁM'UHB?

Kínj uts'á ndi etshé koronábirus COVID 19 mahár káne nánt'a úri nánt'a ki mahár ráwu'b rj.

Káne úri ndi ét'u ísj' mahár nánt'a ki úri mahár rámu'b rj síge wa ndi íkhi me ít'jhr, káne ndi ét'u ísj' ki úri ugá'r, síkhá káne ní' étah ki íro' sa' uts'á súwu', ki ubés ndi ní' étah urá étah.

¿MAN'IGO KÁNE RÁ TSA SIKHÁ KÁNE ÉNU' UTS'Á NDI ETSHE KORONÁBIRUS SUKÉH?

Mahar káne úri randáhr, ígo' úrir ndi tár'i ephá ki én'uh kábe' rát'e pa be ráthe'k.

Correo:
ncov@dgepialud.gob.mx

Lámbrá:
(55) 5337 1845 me síkháme
(800) 004-4800

Úrir ndi kí'i rinhi utshá:
Sekretaria ndi salud

Lengua:
Úza' (Chichimeca Jonás)

Traducción:
José René Ramírez Ramírez

ÚRIR
NDI
KÍT'A
ÚRIR
ÉKHES
KI
ERHÓR

¿KÁBE' KÁNE UNHĪNTHĚ ÉTSÁ?

Íkhi ki ít'jhr

Káne unĥi endón

Káne unĥinthe ná'í magá'b

Káne kasímo' magá'b

Káne má'ih ríphu rárehr (síkhá káne sá' íta ísí')

Síkhá káne ét'u ugá' éreh káne rándĵ tár'í ráta'.

¿KÁBE' KÁNE MAHÁR NATÓ?

Káne kúri ki sábos me síkháme man'í ndi kól épíhr káne kan'í rará.

Káne kan'í kítahn sí'áh urá sutáh, kanú me urángwi'.

Síkhá káne íkhi me ít'jhr, káne nánt'a ur'í kazámbar me richhír ur'í káne razǵ' me síkháme káne kan'í risú mahár ur'í ráró.

Káne sí'áh síge razós.

Síkhá sa' káne súnehbme, nánt'a richhír káne natáhr ki káne bólsa níhi rágan, ki káne mahá' ráwǵ'n, ubés káne kan'í raráhn.

Káne ut'ís me kéndi í'is

káne éwǵh ki káne énu' nĵ ichǵn níhi í'is raráhr, tárher ndi úri ék'ehn ke ndi úrir imhús níhi, etc. Ke ndi káne éwǵh síkhá káne énu' nĵ símbo' márhe me káne rasé pa ke kúnhe me um'á sirá napóh.

Síkhá káne énu' ísí' sahar káne ke sárehme

ki bálamas ke rándĵ tár'í ráta' (síkhá káne unĥi endón, kasímo' magá'b, káne kútun magá'b, me káne ét'u ugá' érehb, etc.)

Káne sahar úrir máno sírobme.

N'Í NDI ÚRIR ÉMHA Í'E KI N'Í NDI MÚKI'B

¿Tár'í ndi káne n'í síwur uts'á káne ép'o mahár náwe'b ndi kíni uts'á ndi etshé koronábirus ki mahár káne ranĵhb?

Úme. Igo' tar'í ndi kane ep'o pa man'ih uts'a kane koronavirus sahar su'ihbme.

¿Kíni uts'á ndi etshé koronábirus káne kinĥá mahár máre káne rarú' kíni uts'á épíh?

Úme. Mundá dutóres nehé én'uh í ki n'í lámbra wa káne etǵb be í'e mahár én'uh síkhá kíni uts'á káne épíh.

¿Tár'í ndi káne ép'o pa be káne uts'á ndi etshé inflúensa mahár káne kíni uts'á mahár káne ranĵhb?

Úme. Kíni tár'í ndi káne ép'o pa be uts'á ndi etshé inflúensa sínha íri'rme pa kíni uts'á. COVID 19 nehé úwih tár'í éwe rĵ.

¿Uts'á ndi etshé koronábirus munda úrir sa' maré'r nehé ékehr rĵ?

Úme. Káne síwur úri mahár kíni uts'á ragéh, púrmhe' úrir maré'r íta unĥi símǵ'r ki í'e be íta ut'é ép'ih.

KÁBE' KÁNE NATÓ SIKHÁ KE NDI NĪ MAPÉ ÚRI ET'UR

URÁWA KE NDI N'Í ÉWE
(mapé éwe)
síchǵ'rme

Síkhá ke nánt'a ki mán'jĥ ur'ós sapóh ur'óri géł satáh

Irú kégo' be tár'í ér'eh

Kábe' káne mahár nató ke ndi éba'rk

TARÉH RINHÍS KE NDI N'Í ÉWE
(mapé márhe éwe)
í'chǵn'e ke ndi kínu' úri í'ch'jhr

Síkhá ke nánt'a ki mán'jĥ ur'ós sapóh ur'óri géł satáh

Irú kégo' be tár'í ér'eh

50% úrir tín'uh karí nehé ke athí'r

TÍN'UHN KE NDI N'Í ÉWE
(sárer márhe éwe)
n'í sí'áh sutshá úba' tápor

Kí nánt'a ki úba áta pa be n'í atshá.